

Czas wirtualny, złożoność algorytmów

Wykład prowadzą:

Jerzy Brzeziński
Jacek Kobusiński

Plan wykładu

- Zegary logiczne
 - skalarne
 - wektorowe
- Kanały
 - FIFO
 - typu FC
- Rząd funkcji, funkcja kosztu
- Złożoność komunikacyjna i czasowa algorytmu
- Warunki poprawności algorytmu

Czas wirtualny (1)

Zegary realizowane w systemach asynchronicznych mają stanowić aproksymację czasu rzeczywistego.

Aproksymacja taka uwzględnia jedynie zachodzące w systemie zdarzenia i dlatego czas ten nazywany jest **czasem wirtualnym (logicznym)**.

Czas wirtualny (2)

W odróżnieniu od czasu rzeczywistego upływ czasu wirtualnego nie jest więc autonomiczny, a zależy od występujących w systemie zdarzeń i stąd określone wartości czasu wirtualnego mogą nigdy nie wystąpić.

Czas wirtualny wyznacza się za pomocą **zegarów logicznych** (ang. *logical clocks*).

Zegar logiczny - definicja

Zegar logiczny systemu rozproszonego jest funkcją $\mathcal{T} : \Lambda \rightarrow \mathcal{Y}$, odwzorowującą zbiór zdarzeń Λ w zbiór uporządkowany \mathcal{Y} , taką że:

$$(E \mapsto E') \Rightarrow (\mathcal{T}(E) < \mathcal{T}(E')) \quad (4.1)$$

gdzie $<$ jest relacją porządku na zbiorze \mathcal{Y} .

Należy zauważyć, że w ogólności relacja odwrotna nie musi być spełniona, tzn. $\mathcal{T}(E) < \mathcal{T}(E') \not\Rightarrow E \mapsto E'$.

Zegary logiczne - właściwości

- jeżeli zdarzenie E zachodzi przed E' w tym samym procesie, to wówczas wartość zegara logicznego odpowiadającego zdarzeniu E jest mniejsza od wartości zegara odpowiadającego zdarzeniu E'
- w przypadku przesyłania wiadomości M , czas logiczny przyporządkowany zdarzeniu nadania wiadomości M jest zawsze mniejszy niż czas logiczny przyporządkowany zdarzeniu odbioru tej wiadomości

Zegar skalarny – definicja

Jeżeli przeciwdziedzina \mathcal{Y} funkcji zegara logicznego jest zbiorem liczb naturalnych \mathbb{N} lub rzeczywistych \mathbb{R} , to zegar nazywany jest **zegarem skalarnym**.

Realizacja zegarów skalarnych

Funkcja $\mathcal{T}(E)$ implementowana jest przez zmienne naturalne $clock_i$, $1 \leq i \leq n$, skojarzone z procesami P_i (monitorami Q_i).

Wartość zmiennej $clock_i$ reprezentuje w każdej chwili wartość funkcji $\mathcal{T}(E_i^k)$ odnoszącą się do ostatniego zdarzenia E_i^k jakie zaszło w procesie P_i , a tym samym reprezentuje upływ czasu logicznego w tym procesie.

Alg. Lamporta (1)

```

type PACKET extends FRAME is record of
    clock : INTEGER
    data  : MESSAGE
end record

```

```

msgIn      : MESSAGE
pktOut     : PACKET
clocki    : INTEGER
d          : INTEGER

```

Czas wirtualny, złożoność algorytmów (9)

Alg. Lamporta (2)

```

1. when e_send(Pi, Pj, msgOut: MESSAGE) do
2.   clocki := clocki + d
3.   pktOut.clock := clocki
4.   pktOut.data := msgOut
5.   send(Qi, Qj, pktOut)
6. end when

```

Czas wirtualny, złożoność algorytmów (10)

Alg. Lamporta (3)

```

7. when e_receive(Qj, Qi, pktIn: PACKET) do
8.   clocki := max(clocki, pktIn.clock) + d
9.   msgIn := pktIn.data
10.  deliver(Pj, Pi, msgIn)
11. end when

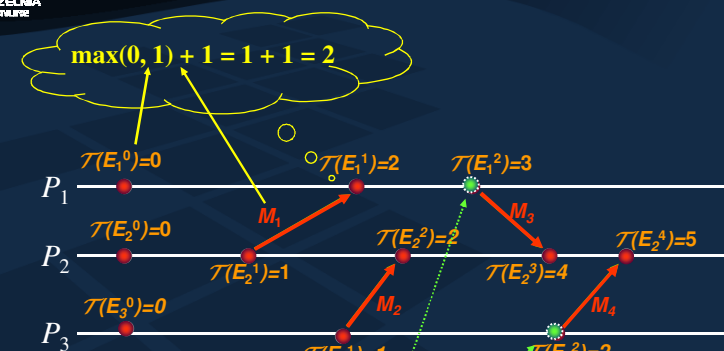
12. when e_internal(Pi, *) do
13.   clocki := clocki + d
14. end when

```

Czas wirtualny, złożoność algorytmów (11)

Przykład synchronizacji zegarów logicznych

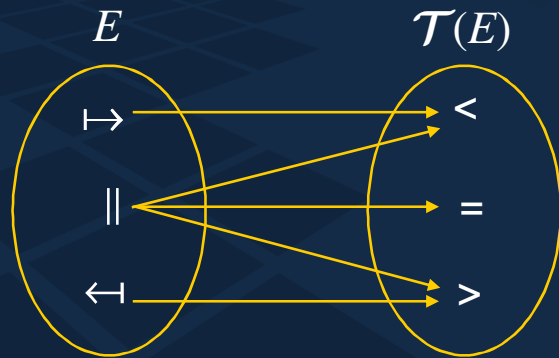
✓ $(E \mapsto E') \Rightarrow (\mathcal{T}(E) < \mathcal{T}(E'))$

✗ $(\mathcal{T}(E) < \mathcal{T}(E')) \Rightarrow (E \mapsto E')$

Czas wirtualny, złożoność algorytmów (12)

Relacja między zb. zdarzeń i zb. wartości zegara skalarnego

Czas wirtualny, złożoność algorytmów (13)

Zegar wektorowy - definicja

Zegarem wektorowym jest zegar logiczny, dla którego przeciwdziedzina funkcji \mathcal{T} , oznaczana dalej dla odróżnienia przez \mathcal{T}^V , jest zbiorem n -elementowych wektorów liczb naturalnych lub rzeczywistych.

Czas wirtualny, złożoność algorytmów (14)

Realizacja zegarów wektorowych

Funkcja \mathcal{T}^V implementowana jest przez zmienne tablicowe $vClock_i$, $1 \leq i \leq n$, skojarzone z poszczególnymi procesami. Zmienna $vClock_i$ jest tablicą $[1..n]$ liczb naturalnych, odpowiadającą pewnej aproksymacji czasu globalnego z perspektywy procesu P_i .

W efekcie aktualna wartość tablicy $vClock_i$ odpowiada w każdej chwili wartości funkcji $\mathcal{T}^V(E_i^k)$ odnoszącej się do ostatniego zdarzenia, jakie zaszło w procesie P_i .

Czas wirtualny, złożoność algorytmów (15)

Alg. Matterna (1)

```
type PACKET extends FRAME is record of
  vClock : array [1..n] of INTEGER
  data   : MESSAGE
end record
```

```
msgIn   : MESSAGE
pktOut  : PACKET
vClock_i : array [1..n] of INTEGER
d       : INTEGER
k       : INTEGER
```

Czas wirtualny, złożoność algorytmów (16)

Alg. Matterna (2)

```

1.  when e_send( $P_i, P_j, msgOut: MESSAGE$ ) do
2.    vClocki[i] := vClocki[i] + d
3.    pktOut.vClock := vClocki
4.    pktOut.data := msgOut
5.    send( $Q_i, Q_j, pktOut$ )
6.  end when

```

Czas wirtualny, złożoność algorytmów (17)

Alg. Matterna (3)

```

7.  when e_receive( $Q_j, Q_i, pktIn: PACKET$ ) do
8.    vClocki[i] := vClocki[i] + d
9.    for all  $k \in \{1, 2, \dots, n\}$  do
10.     vClocki[k] := max(vClocki[k], pktIn.vClock[k])
11.   end for
12.   msgIn := pktIn.data
13.   deliver( $P_j, P_i, msgIn$ )
14. end when

15. when e_internal( $P_i, *$ ) do
16.   vClocki[i] := vClocki[i] + d
17. end when

```

Czas wirtualny, złożoność algorytmów (18)

Zegary wektorowe (1)

Twierdzenie 4.1

W każdej chwili czasu rzeczywistego

$$\forall i, j :: vClock_i[i] \geq vClock_j[i] \quad (4.2)$$

gdzie zmienna $vClock_i[i]$ reprezentuje skalarne czas lokalny procesu P_i , a zmienna $vClock_j[i]$, $j \neq i$, aktualne wyobrażenie procesu P_j o bieżącym skalarne czasie lokalnym procesu P_i .

Czas wirtualny, złożoność algorytmów (19)

Relacje na etykietach wektorowych

$$vClock_i = vClock_j \Leftrightarrow \forall_k vClock_i[k] = vClock_j[k]$$

$$vClock_i \neq vClock_j \Leftrightarrow \exists_k vClock_i[k] \neq vClock_j[k]$$

$$vClock_i \leq vClock_j \Leftrightarrow \forall_k vClock_i[k] \leq vClock_j[k]$$

$$vClock_i \not\leq vClock_j \Leftrightarrow \exists_k vClock_i[k] > vClock_j[k]$$

$$vClock_i < vClock_j \Leftrightarrow vClock_i \leq vClock_j \wedge vClock_i \neq vClock_j$$

$$vClock_i \not< vClock_j \Leftrightarrow \neg(vClock_i \leq vClock_j \wedge vClock_i \neq vClock_j)$$

$$vClock_i \parallel vClock_j \Leftrightarrow vClock_i \not< vClock_j \wedge vClock_j \not< vClock_i$$

Czas wirtualny, złożoność algorytmów (20)

Zegary wektorowe (2)

Twierdzenie 4.2

Niech $\mathcal{T}^V(E)$ oraz $\mathcal{T}^V(E')$ będą wartościami zegarów wektorowych zdarzeń E i E' . Wówczas:

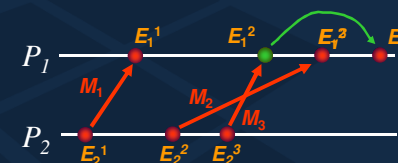
$$(E \mapsto E') \Leftrightarrow (\mathcal{T}^V(E) < \mathcal{T}^V(E')) \quad (4.3)$$

Czas wirtualny, złożoność algorytmów (21)

Kanały FIFO

Kanały gwarantujące porządek odbioru wiadomości zgodny z kolejnością wysyłania będziemy nazywać **kanałami FIFO** (ang. *First-In-First-Out*).

Czas wirtualny, złożoność algorytmów (22)

Alg. Müllender'a (1)

```
type PACKET extends FRAME is record of
  seqNo : INTEGER
  data : MESSAGE
end record
```

```
msgIn      : MESSAGE
pktOut     : PACKET
delayBufi : array [1..n] of set of PACKET := ∅
seqNoi   : array [1..n] of INTEGER := 0
delivNoi : array [1..n] of INTEGER := 0
deliveredi : BOOLEAN
```

Czas wirtualny, złożoność algorytmów (23)

Alg. Müllender'a (2)

```
1. when e_send(Pi, Pj, msgOut: MESSAGE) do
2.   pktOut.data := msgOut
3.   seqNoi[j] := seqNoi[j] + 1
4.   pktOut.seqNo := seqNoi[j]
5.   send(Qi, Qj, pktOut)
6. end when
```

Czas wirtualny, złożoność algorytmów (24)

Alg. Müllender'a (3)

```

7. when e_receive( $Q_j$ ,  $Q_i$ ,  $pcktIn$  : PACKET) do
8.   if  $pcktIn.seqNo = delivNo_i[j] + 1$ 
9.     then
10.       $msgIn := pcktIn.data$ 
11.      deliver( $P_j$ ,  $P_i$ ,  $msgIn$ )
12.       $delivNo_i[j] := delivNo_i[j] + 1$ 
13.       $delivered_i := True$ 
14.    else
15.       $delayBuf_i[j] := delayBuf_i[j] \cup \{pcktIn\}$ 
16.       $delivered_i := False$ 
17.    end if

```

Czas wirtualny, złożoność algorytmów (25)

Alg. Müllender'a (4)

```

18. while  $delivered_i$  do
19.    $delivered_i := False$ 
20.   for all  $pckt \in delayBuf_i[j]$  do
21.     if  $pckt.seqNo = delivNo_i[j] + 1$  then
22.        $msgIn := pckt.data$ 
23.       deliver( $P_j$ ,  $P_i$ ,  $msgIn$ )
24.        $delivNo_i[j] := delivNo_i[j] + 1$ 
25.        $delivered_i := True$ 
26.        $delayBuf_i[j] := delayBuf_i[j] \setminus \{pckt\}$ 
27.     end if
28.   end for
29. end while
30. end when

```

Czas wirtualny, złożoność algorytmów (26)

Cechy kanałów FIFO

- są pewnym mechanizmem synchronizacji wymagany przez wiele aplikacji,
- ułatwiają znalezienie rozwiązania i konstrukcję algorytmów rozproszonych dla wielu problemów,
- ograniczają, w porównaniu z kanałami nonFIFO, współbieżność komunikacji, a tym samym efektywność przetwarzania.

Czas wirtualny, złożoność algorytmów (27)

Kanały typu FC

Kanały typu FC (ang. *Flush Channels*), łączą zalety kanałów FIFO i nonFIFO, (pewien stopień synchronizacji i współbieżnej komunikacji).

mechanizmy (operacje) komunikacji	zdarzenia	wiadomości
$send^t$ (ang. <i>two-way-flush send</i>)	e_send^t	M^t
$send^f$ (ang. <i>forward-flush send</i>)	e_send^f	M^f
$send^b$ (ang. <i>backward-flush-send</i>)	e_send^b	M^b
$send^o$ (ang. <i>ordinary send</i>)	e_send^o	M^o

Czas wirtualny, złożoność algorytmów (28)

Wyprzedzanie wiadomości

Powiemy, że wiadomość M' **wyprzedza** wiadomość M w kanale $C_{i,j}$, jeżeli wiadomość M została wysłana przez P_i wcześniej niż M' , lecz proces P_j najpierw odebrał wiadomość M' .

Czas wirtualny, złożoność algorytmów (29)

Typy wiadomości w kanałach FC

Wiadomość M' typu **TF**
(ang. *two-way-flush-send*)
operacja $send^t$

FIFO

Wiadomość M' typu **FF**
(ang. *forward-flush-send*)
operacja $send^f$

Wiadomość M^b typu **BF**
(ang. *backward-flush-send*)
operacja $send^b$

Wiadomość M^o typu **OF**
(ang. *ordinary-send*)
operacja $send^o$ **nonFIFO**

Czas wirtualny, złożoność algorytmów (30)

Implementacja kanałów FC

Kanały typu **FC** mogą być implementowane z użyciem różnych mechanizmów:

- selektywnego rozgłaszania
- liczników
- potwierdzeń
- ...

Czas wirtualny, złożoność algorytmów (31)

Relacja binarna poprzedzania

$FL_{i,j}$ – stan kanału $FC_{i,j}$

$\prec_{i,j}^+$ – binarna **relacja poprzedzania** typu F ,
zdefiniowana na zbiorze $FL_{i,j}$:

$$M \prec_{i,j}^+ M' \Leftrightarrow (M, M' \in FL_{i,j}) \wedge (M' \text{ nie może być odebrana przed } M) \quad (4.4)$$

Czas wirtualny, złożoność algorytmów (32)

Bezpośrednie poprzedzanie

Jeżeli zachodzi predykat :

$$M \prec_{i,j}^+ M' \wedge (\nexists M'' :: (M'' \neq M \wedge M'' \neq M' \wedge M \prec_{i,j}^+ M'' \wedge M'' \prec_{i,j}^+ M')) \quad (4.5)$$

to mówimy, że M **bezpośrednio poprzedza** M' i fakt ten oznaczamy $M \prec_{i,j} M'$, czyli

$$\prec_{i,j} := \{ \langle M, M' \rangle : (M \text{ bezpośrednio poprzedza } M') \}$$

Konstrukcja relacji poprzedzania (1)

W celu implementacji kanałów FC należy rozwiązać problem efektywnego wyznaczenia relacji $\prec_{i,j}$ i przekazywania istotnych jej elementów do monitora odbiorcy.

Mechanizm sukcesywnej konstrukcji relacji $\prec_{i,j}$ poprzez stosowne uaktualnienie relacji przy wysyłaniu kolejnych wiadomości.

Konstrukcja relacji poprzedzania (2)

Niech $M_{i,j}^b$ oznacza ostatnią wiadomość typu TF lub BF wysłaną kanałem $FC_{i,j}$

- Jeżeli M jest typu OF i $M_{i,j}^b \neq \emptyset$, to

$$\prec_{i,j} := \prec_{i,j} \cup \{ \langle M_{i,j}^b, M \rangle \} \quad (4.6)$$

- Jeżeli M jest typu BF i $M_{i,j}^b \neq \emptyset$, to

$$\prec_{i,j} := \prec_{i,j} \cup \{ \langle M_{i,j}^b, M \rangle \} \quad (4.7)$$

Następnie, $M_{i,j}^b := M$.

Konstrukcja relacji poprzedzania (3)

- Jeżeli M jest typu FF , to dla wszystkich M' , takich że M' nie ma następnika w $\prec_{i,j}$,

$$\prec_{i,j} := \prec_{i,j} \cup \{ \langle M', M \rangle \} \quad (4.8)$$

- Jeżeli M jest typu TF , to dla wszystkich M' , takich że M' nie ma następnika w $\prec_{i,j}$,

$$\prec_{i,j} := \prec_{i,j} \cup \{ \langle M', M \rangle \} \quad (4.9)$$

Następnie, $M_{i,j}^b := M$.

Przekazywania informacji o relacji poprzedzania

W tym celu można zaproponować przesyłanie wiadomości aplikacyjnych w pakietach, zawierających dodatkowo:

- typ wiadomości (*OF, BF, FF, TF*)
- numer sekwencyjny wiadomości M ($seqNo = seqNo_i[l]$)
- numer sekwencyjny *waitForNo* wiadomości bezpośrednio poprzedzającej M

Czas wirtualny, złożoność algorytmów (37)

Alg. Kearnsa, Campa i Ahuja (1)

```

type PACKET extends FRAME is record of
  type           : enum {OF, BF, FF, TF}
  seqNo          : INTEGER
  waitForNo      : INTEGER
  data           : MESSAGE
end record

msgIn      : MESSAGE
pcktOut    : PACKET
delayBufi : array [1..n] of set of PACKET := ∅
seqNoi    : array [1..n] of INTEGER := 0
backFPi   : array [1..n] of INTEGER := 0
delivNoi  : array [1..n] of set of INTEGER := ∅
deliveredi: BOOLEAN
k          : INTEGER

```

Czas wirtualny, złożoność algorytmów (38)

Alg. Kearnsa, Campa i Ahuja (2)

```

1. procedure TryToDeliver(pcktIn: PACKET) do
2.   msgIn := pcktIn.data
3.   if pcktIn.type = OF ∨ pcktIn.type = BF
4.   then
5.     if pcktIn.waitForNo=0 ∨ pcktIn.waitForNo ∈ delivNoi[j]
6.     then
7.       deliver(Pj, Pi, msgIn)
8.       delivNoi[j] := delivNoi[j] ∪ {pcktIn.seqNo}
9.     end if
10.  else /* pcktIn.type = FF ∨ pcktIn.type = TF */
11.    if ∃ k :: 1 ≤ k ≤ pcktIn.waitForNo :: k ∈ delivNoi[j]
12.    then
13.      deliver(Pj, Pi, msgIn)
14.      delivNoi[j] := delivNoi[j] ∪ {pcktIn.seqNo}
15.    end if
16.  end if
17. end procedure

```

Czas wirtualny, złożoność algorytmów (39)

Alg. Kearnsa, Campa i Ahuja (3)

```

18. when e_send°(Pi, Pj, msgOut: MESSAGE) do
19.   pcktOut.type := OF
20.   seqNoi[j] := seqNoi[j] + 1
21.   pcktOut.seqNo := seqNoi[j]
22.   pcktOut.waitForNo := backFPi[j]
23.   pcktOut.data := msgOut
24.   send(Qi, Qj, pcktOut)
25. end when

```

Czas wirtualny, złożoność algorytmów (40)

Alg. Kearnsa, Campa i Ahuja (4)

```

26. when e_sendf(Pi, Pj, msgOut: MESSAGE) do
27.   pcktOut.type:= FF
28.   seqNoi[j] := seqNoi[j] + 1
29.   pcktOut.seqNo:= seqNoi[j]
30.   pcktOut.waitForNo:= seqNoi[j] - 1
31.   pcktOut.data:= msgOut
32.   send(Qi, Qj, pcktOut)
33. end when

```

Czas wirtualny, złożoność algorytmów (41)

Alg. Kearnsa, Campa i Ahuja (5)

```

34. when e_sendb(Pi, Pj, msgOut: MESSAGE) do
35.   pcktOut.type:= BF
36.   seqNoi[j] := seqNoi[j] + 1
37.   pcktOut.seqNo:= seqNoi[j]
38.   pcktOut.waitForNo:= backFPi[j]
39.   pcktOut.data:= msgOut
40.   send(Qi, Qj, pcktOut)
41.   backFPi[j] := seqNoi[j]
42. end when

```

Czas wirtualny, złożoność algorytmów (42)

Alg. Kearnsa, Campa i Ahuja (6)

```

43. when e_sendt(Pi, Pj, msgOut: MESSAGE) do
44.   pcktOut.type:= TF
45.   seqNoi[j] := seqNoi[j] + 1
46.   pcktOut.seqNo:= seqNoi[j]
47.   pcktOut.waitForNo:= seqNoi[j] - 1
48.   pcktOut.data:= msgOut
49.   send(Qi, Qj, pcktOut)
50.   backFPi[j] := seqNoi[j]
51. end when

```

Czas wirtualny, złożoność algorytmów (43)

Alg. Kearnsa, Campa i Ahuja (7)

```

52. when e_receive(Qj, Qi, pcktIn: PACKET) do
53.   TryToDeliver(pcktIn)
54.   if pcktIn.seqNo ∈ delivNoi[j]
55.   then
56.     deliveredi:= True
57.   else
58.     deliveredi:= False
59.     delayBufi:= delayBufi ∪ {pcktIn}
60.   end if
...

```

Czas wirtualny, złożoność algorytmów (44)

Alg. Kearnsa, Campa i Ahuja (8)

```

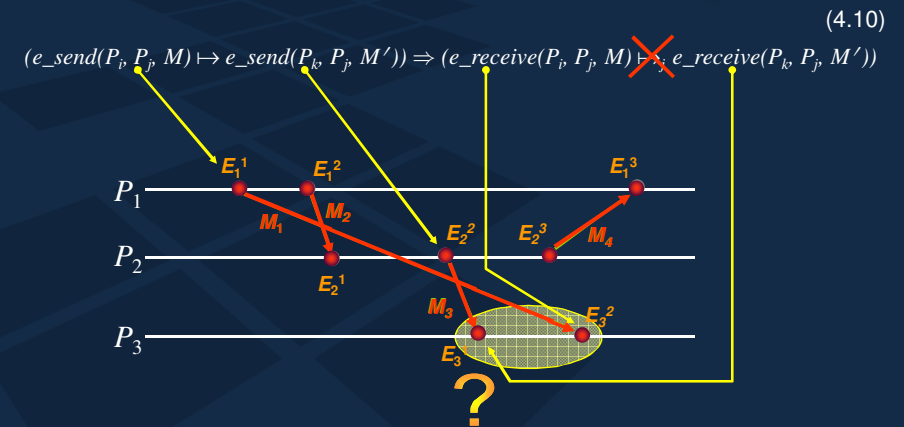
61. while deliveredi do
62.   deliveredi := False
63.   for all pkt ∈ delayBufi[j] do
64.     TryToDeliver(pkt)
65.     if pkt.seqNo ∈ delivNoi[j]
66.       then
67.         deliveredi := True
68.         delayBufi := delayBufi \ {pkt}
69.       end if
70.     end for
71.   end while
72. end when

```

Czas wirtualny, złożoność algorytmów (45)

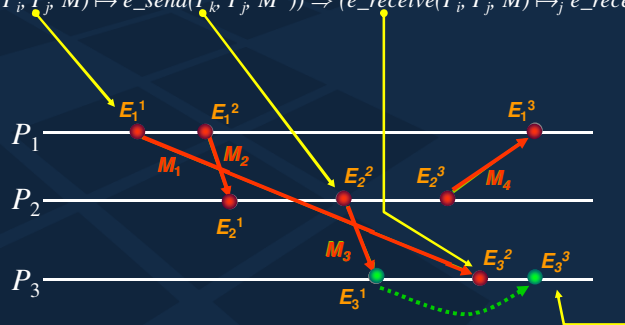
Środowisko zachowujące uporządkowanie przyczynowe

Czas wirtualny, złożoność algorytmów (46)

Środowisko zachowujące uporządkowanie przyczynowe

$$(e_send(P_i, P_j, M) \mapsto e_send(P_k, P_j, M')) \Rightarrow (e_receive(P_i, P_j, M) \mapsto_j e_receive(P_k, P_j, M'))$$

Czas wirtualny, złożoność algorytmów (47)

Alg. Birmana, Schipera i Stephensona (1)

```

type PACKET extends FRAME is record of
  vSentClock : array [1..n] of INTEGER
  data       : MESSAGE
end record

```

```

msgIn      : MESSAGE
pktOut     : PACKET
vSentClocki : array [1..n] of INTEGER
k          : INTEGER

```

Czas wirtualny, złożoność algorytmów (48)

Alg. Birmana, Schipera i Stephensona (2)

```

1.  when e_send( $P_i$ ,  $P_j$ , msgOut: MESSAGE) do
2.    vSentClocki[i] := vSentClocki[i] + 1
3.    pcktOut.vSentClock := vSentClocki
4.    pcktOut.data := msgOut
5.    send( $Q_i$ ,  $Q \setminus \{Q_i\}$ , pcktOut)
6.  end when

```

Czas wirtualny, złożoność algorytmów (49)

Alg. Birmana, Schipera i Stephensona (3)

```

7.  when e_receive( $Q_j$ ,  $Q_i$ , pcktIn: PACKET) do
8.    wait until (vSentClocki[j] = pcktIn.vSentClock[j] - 1) ∧
      ∀k ∈ {1, 2, ..., n} \ {j} :: vSentClocki[k] ≥ pcktIn.vSentClock[k])
9.    if pcktIn.data.rId =  $P_i$ 
10.     then
11.       msgIn := pcktIn.data
12.       deliver( $P_j$ ,  $P_i$ , msgIn)
13.     end if
14.     for all k ∈ {1, 2, ..., n} do
15.       vSentClocki[k] := max(vSentClocki[k], pcktIn.vSentClock[k])
16.     end for
17.  end when

```

Czas wirtualny, złożoność algorytmów (50)

Alg. Schipera, Egli, Sandoza (1)

```

type PACKET extends FRAME is record of
  vSentClock : array [1..n] of INTEGER
  vM          : set of record of
    pId: PROCESS_ID
    vTS: array [1..n] of INTEGER
  end record
  data : MESSAGE
end record

```

Czas wirtualny, złożoność algorytmów (51)

Alg. Schipera, Egli, Sandoza (2)

```

msgIn      : MESSAGE
pcktOut     : PACKET
vSentClocki : array [1..n] of INTEGER
vPi       : set of record of
  pId : PROCESS_ID
  vTS : array [1..n] of INTEGER
end record
deliveredi : BOOLEAN
delayBufi  : set of PACKET := ∅
tmpBufi    : set of PACKET
vTSisup    : array [1..n] of INTEGER

```

Czas wirtualny, złożoność algorytmów (52)

Alg. Schipera, Egli, Sandoza (3)

```

1.  procedure TryToDeliver(pcktIn: PACKET) do
2.    msgIn := pcktIn.data
3.    if  $\exists \langle pId^M, vTS^M \rangle \in pcktIn.vM :: pId^M = P_i \wedge vTS^M \notin vSentClock_i$ 
4.      then
5.        delayBufi := delayBufi  $\cup$  {pcktIn}
6.      else
7.        deliver(Pj, Pi, msgIn)
8.        deliveredi := True
9.      end if

```

Czas wirtualny, złożoność algorytmów (53)

Alg. Schipera, Egli, Sandoza (4)

```

15. if deliveredi then
16.   for all  $\langle pId^M, vTS^M \rangle \in pcktIn.vM \wedge pId^M \neq P_i$  do
17.     if  $\forall \langle pId, vTS \rangle \in vP_i :: pId \neq pId^M$  then
18.       vPi := vPi  $\cup$  { $\langle pId^M, vTS^M \rangle$ }
19.     else
20.       for (pId, vTS)  $\in vP_i \wedge pId = pId^M$  do
21.         for all k  $\in \{1, 2, \dots, n\}$  do
22.           vTSisup[k] := max(vTS[k], vTSM[k])
23.         end for
24.         vPi := vPi  $\setminus$  { $\langle pId, vTS \rangle$ }
25.         vPi := vPi  $\cup$  { $\langle pId, vTS_i^{sup} \rangle$ }
26.       end for
27.     end if
28.   end for
29.   for all k  $\in \{1, 2, \dots, n\}$  do
30.     vSentClocki[k] :=
31.       max(vSentClocki[k], pcktIn.vSentClock[k])
32.   end for
33. end if
end procedure

```

Czas wirtualny, złożoność algorytmów (54)

Alg. Schipera, Egli, Sandoza (5)

```

36. when e_send(Pi, Pj, msgOut: MESSAGE) do
37.   vSentClocki[i] := vSentClocki[i] + 1
38.   pcktOut.vSentClock := vSentClocki
39.   pcktOut.vM := vPi
40.   pcktOut.data := msgOut
41.   send(Qi, Qj, pcktOut)
42.   for  $\langle pId, vTS \rangle \in vP_i \wedge pId = P_j$  do
43.     vPi := vPi  $\setminus$  { $\langle pId, vTS \rangle$ }
44.   end for
45.   vPi := vPi  $\cup$  { $\langle P_j, vSentClock_i \rangle$ }
46. end when

```

Czas wirtualny, złożoność algorytmów (55)

Alg. Schipera, Egli, Sandoza (6)

```

47. when e_receive(Qj, Qi, pcktIn: PACKET) do
48.   deliveredi := False
49.   TryToDeliver(pcktIn)
50.   tmpBufi :=  $\emptyset$ 
51.   while deliveredi do
52.     tmpBufi := tmpBufi  $\cup$  delayBufi
53.     delayBufi :=  $\emptyset$ 
54.     deliveredi := False
55.     for all pckt  $\in tmpBuf_i$  do
56.       tmpBufi := tmpBufi  $\setminus$  {pckt}
57.       TryToDeliver(pckt)
58.     end for
59.   end while
60. end when

```

Czas wirtualny, złożoność algorytmów (56)

Funkcje kosztu – oznaczenia

- Δ_A^δ zbiór wszystkich poprawnych danych wejściowych δ algorytmu A ,
- $\mathcal{Z}_A^*(\delta)$ **koszt wykonywania** algorytmu A dla danych δ , gdzie $\delta \in \Delta_A^\delta$ i $\mathcal{Z}_A^* : \Delta_A^\delta \rightarrow \mathbb{R}$
- μ rozmiar danych wejściowych δ (rozmiar zadania), taki że $\mu = \mathcal{W}(\delta)$, gdzie $\mathcal{W} : \Delta_A^\delta \rightarrow \mathbb{N}$, jest zadaną funkcją.

W praktyce, zamiast kosztu $\mathcal{Z}_A^*(\delta)$ stosuje się zwykle jego oszacowanie w funkcji rozmiaru zadania $\mu = \mathcal{W}(\delta)$.

Funkcja kosztu - definicja

Funkcją kosztu wykonania algorytmu nazywać będziemy odwzorowanie

$$\mathcal{Z}_A : \Delta_A^\mu \rightarrow \mathbb{R} \quad (4.11)$$

Gdzie Δ_A^μ jest zbiorem wszystkich poprawnych danych wejściowych o rozmiarze μ algorytmu A .

Funkcje kosztu wykonania algorytmów

Najczęściej stosowane jest odwzorowanie **pesymistyczne** (najgorszego przypadku), zdefiniowane w sposób następujący:

$$\mathcal{Z}_A(\mu) = \sup \{ \mathcal{Z}_A^*(\delta) : \delta \in \Delta_A^\delta \wedge \mathcal{W}(\delta) = \mu \} \quad (4.12)$$

Rząd funkcji (1)

Niech f i g będą dowolnymi funkcjami odwzorowującymi \mathbb{N} w \mathbb{R} .

Mówimy, że **funkcja f jest co najwyżej rzędu funkcji g** , co zapisujemy:

$$f = O(g) \quad (4.13)$$

jeżeli istnieje stała rzeczywista $c > 0$ oraz $n_0 \in \mathbb{N}$ takie, że dla każdej wartości $n > n_0$, $n \in \mathbb{N}$ zachodzi:

$$|f(n)| < c |g(n)| \quad (4.14)$$

Rząd funkcji (2)

Niech f i g będą dowolnymi funkcjami odwzorowującymi \mathbb{N} w \mathbb{R} .

Mówimy, że **funkcja f jest dokładnie rzędu funkcji g** , co zapisujemy:

$$f = \Theta(g) \quad (4.15)$$

jeżeli $f = O(g) \wedge g = O(f)$.

Rząd funkcji (3)

Niech f i g będą dowolnymi funkcjami odwzorowującymi \mathbb{N} w \mathbb{R} .

Mówimy, że **funkcja f jest co najmniej rzędu funkcji g** , co zapisujemy:

$$f = \Omega(g) \quad (4.16)$$

jeżeli $g = O(f)$.

Złożoność czasowa

W wypadku algorytmów rozproszonych, **złożoność czasowa** jest funkcją kosztu wykonania, wyrażoną przez liczbę kroków algorytmu do jego zakończenia przy założeniu, że:

- czas wykonywania każdego kroku (operacji) jest stały
- kroki wykonywane są synchronicznie
- czas transmisji wiadomości jest stały

Czas przetwarzania lokalnego i transmisji

W analizie złożoności czasowej algorytmów rozproszonych przyjmuje się też na ogół, że

- czas przetwarzania lokalnego (wykonania każdego kroku) jest pomijalny (zerowy)
- czas transmisji jest jednostkowy

Złożoność komunikacyjna

Złożoność komunikacyjna jest funkcją kosztu wykonania algorytmu wyrażaną przez:

- liczbę pakietów (wiadomości) przesyłanych w trakcie wykonywania algorytmu do jego zakończenia
- sumaryczną długość (w bitach) wszystkich wiadomości przesłanych w trakcie wykonywania algorytmu

W konsekwencji wyróżniamy złożoność **pakietową** i **bitową**.

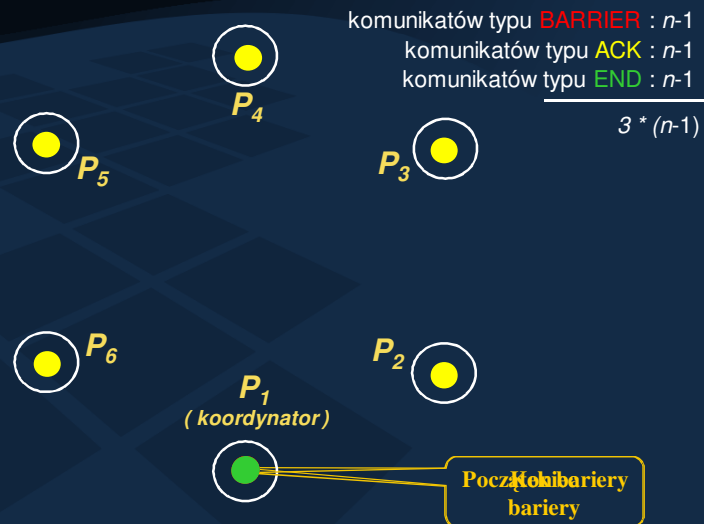

Przykład (1) - bariera

- Topologia połączeń – graf w pełni połączony
- Koordynator rozgłasza komunikat początku bariery
- Wszyscy uczestnicy odbierają komunikat i odsyłają potwierdzenia
- Po otrzymaniu potwierdzeń od wszystkich procesów, koordynator rozsyła komunikat końca bariery

Przykład (1) - rysunek

Przykład (2) - bariera

- Topologia połączeń – pierścień logiczny
- Koordynator wysyła komunikat początku bariery
- Wszyscy uczestnicy odbierają komunikat i przesyłają go dalej
- Po otrzymaniu komunikatu rozpoczynającego operację bariery, koordynator przesyła komunikat końca bariery

Przykład (2) - rysunek

Czas wirtualny, złożoność algorytmów (69)

Warunki poprawności

Analizę poprawności algorytmu rozproszonego (procesu rozproszonego) dekomponuje się zwykle na analizę jego bezpieczeństwa i żywotności.

- właściwość **bezpieczeństwa** (ang. *safety, consistency*)
- właściwość **żywotności (postępu)** (ang. *liveness, progress*)

Czas wirtualny, złożoność algorytmów (70)